

Ordblind

Definition:

At være ordblind eller have dysleksi er en og samme ting. Det betyder, at man er født med en dysfunktion (manglende evne), som gør, at det er svært at omsætte lyd til bogstaver eller omvendt at omsætte bogstaver til lyd.

Hvad vil det sige at være ordblind?

Det betyder sandsynligvis, at du:

- Har været længere om at lære at læse end de fleste andre.
- Måske stadigvæk har svært ved at læse tekster, der passer til din alder.
- Måske er langsommere til at læse end de fleste andre.
- Har sværere ved at stave end de fleste andre.

Det betyder ikke, at du ikke kan lære at læse, men det betyder, at du skal arbejde hårdere for at lære det. Måske betyder det også, at du aldrig bliver rigtig hurtig til at læse. Du vil med stor sandsynlighed have svært ved at stave mange ord, også når du bliver ældre.

Heldigvis kan du blive dygtigere til både at læse og stave. Det bliver du ved at arbejde med fonologi, som er omsætningen af lyde til bogstaver, men for at udviklingen sker, skal du arbejde systematisk og gentagne gange med fonologien. Derfor er det vigtigt, at du fortsætter med at læsetræne i bøger på dit læseniveau samt træner lyderingen, når du skriver små ord.

Desuden er det meget vigtigt, at du bliver dygtig til at anvende de forskellige elektroniske hjælpemidler. Du skal bruge dem i din hverdag såvel i skolen som derhjemme.

De elektroniske hjælpemidler bruges også på de uddannelser, som du vælger efter folkeskolen.

Hvor mange ordblinde mon der findes?

I Danmark regner man med, at der er ca. 8 %, som er ordblinde, det betyder, at ud af 100 mennesker, så vil 8 personer være ordblinde. I skoleåret 2022-23 er der i alt 13% ordblinde på 4. – 9. klassesettrin på Frelloskolen.

Hvordan bliver man ordblind?

Det er medfødt at være ordblind, så man er ikke selv skyld i det, der er ingen, som kan gøre for det. Det kan være arveligt, så er der nogen i familien, som er ordblinde, så er det vigtigt at fortælle det til skolen. På den måde bliver skolen ekstra opmærksom, og hvis det er nødvendigt, kan skolen lave en test, der viser, om man er ordblind.

Ordblindetest.

På Frelloskolen laves der i 0.-1. klasse en screening for, om eleverne har risiko for ordblindhed. Du kan læse mere om Risikotesten for ordblindhed her:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe/specialundervisning/ordblinderisikotesten>

Resultaterne fra screeningen er ikke altid fyldestgørende, måske bliver det først tydeligt, at man er ordblind senere, når kravene til at læse og skrive bliver større.

Desuden laves en supplerende screening i slutningen af 2.klasse, den kaldes en DVO.

På Frelloskolen laves "Den nationale Ordblindetest" tidligst i marts i 3. klasse. Testen laves med de elever, hvor der er mistanke om ordblindhed ud fra screeninger og arvelighed.

Det gør vi på Frelloskolen:

Elektroniske hjælpemidler.

Alle elever på skolen har fra 3.klasse adgang til en computer i undervisningen. Ordblinde elever skal anvende den mest muligt, for kun ved at bruge hjælpemidlerne bliver eleven rigtig god til at udnytte de hjælpemidler, der er gemt i teknologien.

Hjælpemidlerne er ikke perfekte, men er stadig en god hjælp i løbet af skoledagen.

Alle ordblinde elever på Frelloskolen kan låne høretelefoner med mikrofon. Disse lånes med stregkode på biblioteket og står registreret som lån under elevens udlån.

NOTA.

Elever, der er ordblinde, tilmeldes NOTA. NOTA er et lydbibliotek, hvorfra der kan downloades lydbøger og skolebøger, så teksterne kan læses op for eleven.

<https://nota.dk/services/familie-og-netv%C3%A6rk>

<https://nota.dk/services/foraeldreguide>

AppWriter.

Eleverne skal under skriftligt arbejde anvende AppWriter i alle fag. Der er flere elementer, som eleverne skal lære at anvende i disse programmer, og det tager lang tid og kontinuerlig brug at blive en dygtig og hurtig bruger af hjælpemidlet.

Eleverne skal lære at sætte punktummer for at oplæsningsfunktionen fungerer optimalt, de skal lære at anvende ordprædiktionen (=ordforslag) hensigtsmæssigt samt vænne sig til at lytte kritisk til egne sætninger i deres tekster. Desuden skal de lære at anvende oplæsningsfunktionen, når de skal have en tekst læst op.

<https://www.wizkids.dk/materiale/appwriter-foraeldre/>

Tale til tekst.

”Tale til Tekst” er et hjælpemiddel, der gør det muligt at indtale tekst i et dokument. Det betyder, at ord eller hele sætninger, der er svære at stave, kan indtales. Det er faktisk muligt at indtale hele teksten, hvis eleven synes, det er nemmest. Men ”Tale til Tekst” skal anvendes i samarbejde med Appwriter eller Word, da teksten skal bearbejdes efterfølgende for at fremstå korrekt, den kan nemlig godt høre forkert og skrive noget vrøvl.

Hvis eleven skal have hjælp til enkelte ord, er mobilen klart at foretrække ved hjælp af Siri-funktionen.

Apps til telefon eller ipad

Vi hjælper også eleverne med at installere apps på deres telefoner, så eleverne kan tage et foto af teksten og derefter få teksten læst op af telefonen. Det kan f.eks. være "Appwriter", "Prizmo go" eller "Google oversæt". Det er vigtigt, at man derhjemme følger op på opdateringer og geninstallation, hvis eleven har fået en ny telefon.

Hjælp til eksamen.

Ordblinde elever må anvende ovennævnte hjælpemidler til nationale tests og til eksaminer, hvorfor det er vigtigt at gøre eleverne til dygtige brugere af diverse hjælpemidler. **Du bliver kun dygtig, hvis du anvender hjælpemidlerne i hverdagen.**

Undervisningsministeriet laver reglerne for, hvilke hjælpemidler, der må anvendes til såvel nationale tests som til eksaminer, det betyder, at reglerne kan forandres, inden du skal til eksamen, så det er vigtigt, at du kan bruge alle typer af hjælpemidler, hvis reglerne pludseligt laves om.

I kan holde jer opdateret omkring regler og vilkår på denne side:

<https://ordlab.dk/guides/>

Netværk.

På Frelloskolen holder vi løbende arrangementer for ordblinde elever og forældre, så I har mulighed for at tale med hinanden om de spørgsmål, følelser og tanker, der melder sig, når en elev får at vide, at han/hun er ordblind samt få viden om de forskellige hjælpemidler.

At læse med ørene er også at læse ☺